

VLAAMSE RAAD

ZITTING 19851986

7 MEI 1986

ONTWERP VAN DECREET

houdende goedkeuring van de Europese Kaderovereenkomst
inzake grensoverschrijdende samenwerking tussen
territoriale gemeenschappen of autoriteiten, en de Bijlage,
opgemaakt te Madrid op 21 mei 1980, in de schoot van de Raad van Europa

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Sinds september 1966 had de Raadgevende Vergadering van de Raad van Europa aan het Ministercomité de aanbeveling gedaan aan een comité van deskundigen de taak toe te vertrouwen een ontwerp van overeenkomst betreffende de samenwerking van lokale besturen op te maken. Pas enkele jaren later evenwel gelaste het Ministercomité, het Samenwerkingscomité voor de gemeentelijke en regionale vraagstukken over te gaan tot de studie van de problemen inzake samenwerking tussen lokale besturen in de grensgebieden.

Na kennis te hebben genomen van die studie, in 1973 bekendgemaakt in de verzameling *Communes et Régions d'Europe*, Etude n° 6, deed het Ministercomité in februari 1974 aan de Lid-Staten van de Raad van Europa onder meer de aanbeveling :

– de Europese samenwerking van de lokale besturen aan te moedigen op een zeker aantal gebieden met specifiek lokaal karakter volgens het nationaal recht ;

– zo spoedig mogelijk in de nationale wetgeving de wijzigingen aan te brengen die nodig zijn om de eventuele belemmeringen voor de samenwerking tussen de lokale besturen in de grensgebieden weg te werken ;

– de administratieve regelen te versoepelen ten einde de

procedure inzake het toezicht ten aanzien van de samenwerking in het grensgebied te bespoedigen en te vereenvoudigen ;

– zo nodig te zorgen voor de instelling van regionale commissies in de grensgebieden

– geschikte juridische instrumenten ter beschikking van de samenwerking tussen de lokale besturen in de grensgebieden te stellen.

Bij dezelfde gelegenheid besliste het Ministercomité in het programma voor intergouvernementeel werk (1975-1976) modelakkoorden voor samenwerking over de grenzen heen op te nemen en gelastte het Samenwerkingscomité voor de gemeentelijke en regionale vraagstukken modelakkoorden uit te werken. De voorbereiding ervan werd opgedragen aan een groep van deskundigen die zijn werkzaamheden in augustus 1976 beëindigde.

De voorbereiding van een Europese kaderovereenkomst werd voorgesteld door de Europese Ministers, die verantwoordelijk zijn voor de lokale collectiviteiten en die voor het eerst bijeen waren te Parijs op 20 en 21 november 1975. Bij hun tweede vergadering te Athene van 25 tot 27 november 1976, onderzochten de Ministers het ontwerp van overeenkomst opgesteld door het Samenwerkingscomité voor de gemeentelijke en regionale vraagstukken, voorgezeten door wijlen directeur-generaal Raymond Costard, en zij deden aan het Ministercomité de aanbeveling het goed te keuren. De parlementaire Assemblée, in 1976 en 1977, en de Conferentie van de lokale en regionale besturen van Europa in 1977 steunden op hun beurt dat ontwerp van overeenkomst dat in maart 1977 aan het Ministercomité werd voorgelegd.

Nadat het Ministercomité een akkoord had bereikt, onder meer over de waarde en de aanwending van de bij de Kaderovereenkomst gevoegde modelakkoorden en schikkingen alsmede die welke achteraf zouden worden opgemaakt in het raam van de Raad van Europa, legde het in mei 1979 de tekst van het ontwerp van overeenkomst vast en besliste hem ter fine van advies aan de Raadgevende Vergadering voor te leggen.

Op 11 oktober 1979 bracht de parlementaire Assemblée een gunstig advies uit over het ontwerp van overeenkomst waarvan de principes tot basis kunnen dienen voor een nieuwe leer van internationaal recht tot regeling van de betrekkingen van goede buerschap over de grenzen heen en de verdeling van de bevoegdheden onder de openbare besturen.

Na kennis te hebben genomen van dat advies, heeft het Ministercomité de Europese Kaderovereenkomst goedgekeurd en beslist ze voor ondertekening open te stellen ter gelegenheid van de 4e conferentie van Europese Ministers, verantwoordelijk voor de lokale lichamen, welke van 21 tot 23 mei 1980 te Madrid werd gehouden.

Die nieuwe Overeenkomst is erop gericht, zoals de aanhef ervan aanduidt, het sluiten van akkoorden tussen gewesten en gemeenten aan beide zijden van een grens binnen de perken van hun bevoegdheden aan te moedigen en te vergemakkelijken, met inachtneming van de grondwettige regelen eigen aan elke partij. Dergelijke akkoorden zullen kunnen slaan op aangelegenheden zoals regionale, stedelijke en plattelandsontwikkeling, de bescherming van het leefmilieu, de verbetering van de infrastructuur en van de aan de burgers aangeboden diensten en de onderlinge bijstand in geval van onheil.

Om rekening te houden met de verscheidenheid van de juridische en grondwettelijke systemen van de 21 Lid-Staten van de Raad van Europa, biedt de Overeenkomst een heel gamma

van modelakkoorden welke de lokale en regionale collectiviteiten alsmede de Staten de mogelijkheid geven aan de samenwerking in grensgebieden het kader te geven dat voor hen het meest geschikt is.

Voorts bepaalt de Overeenkomst dat de Staten zich zullen beijveren om de moeilijkheden van elke aard weg te werken die de samenwerking over de landsgrenzen zouden belemmeren.

Deze Overeenkomst werd bekrachtigd door volgende Staten : Denemarken, Duitsland (Bondsrepubliek), Frankrijk, Ierland, Liechtenstein, Luxemburg, Nederland, Noorwegen, Oostenrijk, Zweden en Zwitserland.

Deze Overeenkomst is in werking getreden op 22 december 1981.

De parlementaire Assemblée en de Conferentie van de lokale en regionale besturen van Europa hebben aan het Ministercomité de aanbevelingen gedaan de regeringen van de Lid-Staten die de Kaderovereenkomst nog niet hebben bekrachtigd, te verzoeken zulks zo spoedig mogelijk te doen.

Ten gevolge hiervan heeft de heer Minister van Buitenlandse Betrekkingen, L. Tindemans, op 16 juli 1985 op het Bureau van de Senaat een wetsontwerp ingediend houdende goedkeuring van die Kaderovereenkomst en haar Bijlage.

Ingevolge het advies van de Raad van State, afdeling wetgeving, tweede Kamer, dd. 9 november 1981, werd een artikel 2 in het wetsontwerp ingevoegd.

Dit advies van de Raad van State luidt als volgt :

„Luidens artikel 3, onderverdeling 1, tweede lid, laatste volzin, van de Kaderovereenkomst” zijn de model- en kaderovereenkomsten, kaderstatuten en kadercontracten” die voorkomen in het aanhangsel „slechts als richtsnoer bedoeld en hebben ze niet de kracht van een overeenkomst”.

Verskillende bepalingen van de bij de Kaderovereenkomst gevoegde modelovereenkomsten voorzien echter in de mogelijkheid om voor twistvragen welke regeling nodig mocht zijn voor het welslagen van projecten voor grensoverschrijdende samenwerking een oplossing te zoeken door arbitrage.

Als de goedkeuringwet daaromtrent geen uitdrukkelijke bepaling bevat, kan er met name gelet op artikel 1676.2 van het Gerechtelijk Wetboek twijfel ontstaan over de mogelijkheid voor rechtspersonen naar Belgisch publiek recht om in overeenkomsten waarbij zij betrokken zijn een beroep op arbitrage te bedingen.

Om iedere twijfel daarover uit te sluiten, voege men aan de ontwerp-wet een artikel toe als volgt :

„Artikel 2. – Publiekrechtelijke rechtspersonen kunnen voor de toepassing van de in deze wet bedoelde Overeenkomst een beroep doen op arbitrage.”

De Minister van Buitenlandse Betrekkingen, L. Tindemans, verzocht de Voorzitter van de Vlaamse Executieve de Kaderovereenkomst en haar Bijlage ter goedkeuring te willen voorleggen aan de Vlaamse Raad, opdat hij de bekrachtigingsoorzonde zou kunnen neerleggen bij de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa die depositaris is van bovengenoemde „Kaderovereenkomst”, na de goedkeuring van het Parlement en van de drie Raden te hebben verkregen.

De materie waarover, in het raam van voornoemde Overeenkomst, tussen territoriale gemeenschappen en autoriteiten aan beide zijden van een grens akkoorden zullen kunnen ge-

sloten worden, is heel ruim gesteld, en vindt overeenkomstig artikel 2, onderafdeling 1 van de Kaderovereenkomst, plaats in het kader van de bevoegdheden van de territoriale gemeenschappen of autoriteiten zoals omschreven in het interne recht.

Het is duidelijk dat deze akkoorden bijgevolg op nationale, gemeenschaps- of gewestelijke materies kunnen betrekking hebben.

Een aantal bij de Overeenkomst gehechte modelakkoorden bevatten trouwens expliciet materies die tot de bevoegdheden van de Gemeenschapsraden behoren. Zo somt het artikel 6.1 van het modelakkoord 1.2 onder andere de volgende materies op die het voorwerp kunnen uitmaken van overleg over de grenzen heen :

„onderwijs, opleiding en onderzoek”, „gezondheidszorg”, „cultuur, vrijetijdsbesteding en sportbeoefening”, „toerisme”.

Het artikel 8, onderverdeling 2, van de Kaderovereenkomst voorziet bovendien uitdrukkelijk in de mogelijkheid tot aanvulling of uitbreiding van deze Overeenkomst of van de modelovereenkomsten en -regelingen op voorstel van een of meer Overeenkomstsluitende partijen.

Het staat bijgevolg vast dat de Vlaamse Baad haar instemming dient te verlenen aan voornoemde Kaderovereenkomst en haar Bijlage overeenkomstig artikel 16 van de Bijzondere Wet van 8 augustus 1980.

De Voorzitter van de Vlaamse Executieve,

G. GEENS

De Gemeenschapsminister van Externe Betrekkingen,

P. DEPREZ

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE EXECUTIEVE,

Op voordracht van de Gemeenschapsminister van Externe
Betrekkingen,
Na beraadslaging,

BESLUIT

De Gemeenschapsminister van Externe Betrekkingen
wordt gelast in naam van de Vlaamse Executieve bij de Vlaam-
se Raad het ontwerp van decreet in te dienen waarvan de tekst
volgt :

Artikel 1

De Europese Kaderovereenkomst inzake **grensoverschrij-
dende** samenwerking tussen territoriale gemeenschappen of
autoriteiten, en de Bijlage, opgemaakt te Madrid op 21 mei
1980, in de schoot van de Raad van Europa, zullen volkomen
uitwerking hebben.

Artikel 2

Publiekrechtelijke rechtspersonen kunnen voor de toepas-
sing van de in dit decreet bedoelde Overeenkomst een beroep
doen op arbitrage.

Brussel, 23 april 1986.

De Voorzitter van de Vlaamse Executieve,

G. GEENS

De Gemeenschapsminister van Externe Betrekkingen,

P. DEPREZ
